

Sygn. akt V CZ 48/14

POSTANOWIENIE

Dnia 23 lipca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (przewodniczący)

SSN Zbigniew Kwaśniewski (sprawozdawca)

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa S. G. i B. G.

przeciwko F. Ł. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością
w G.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 23 lipca 2014 r.,

zażalenia strony pozwanej na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 25 marca 2014 r.

**oddala zażalenie i zasądza od strony pozwanej na rzecz
powodów kwotę 3 600 zł (trzy tysiące sześćset złotych)
tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Sąd drugiej instancji postanowieniem z dnia 25 marca 2014 r. odrzucił skargę kasacyjną strony pozwanej na podstawie art. 398⁶ § 2 in fine k.p.c. Uznał ją za niedopuszczalną na podstawie art. 398¹ § 1 k.p.c., ponieważ została ona wniesiona na postanowienie Sądu drugiej instancji oddalające zażalenie pozwanej na postanowienie Sądu pierwszej instancji odrzucające apelację pozwanej.

Sąd odwoławczy stwierdził, że zaskarżone skargą kasacyjną postanowienie sądu drugiej instancji oddalające zażalenie nie należy do kategorii postanowień określonych w art. 398¹ § 1 k.p.c., na które przysługuje skarga kasacyjna.

Pozwana zaskarżyła to postanowienie obszernym zażaleniem, w uzasadnieniu którego w istocie przyznała pośrednio niedopuszczalność skargi kasacyjnej na postanowienie sądu drugiej instancji oddalające zażalenie na postanowienie sądu pierwszej instancji odrzucające apelację, wskazując na istniejącą potrzebę rozszerzenia zakresu postanowień, od których przysługuje skarga kasacyjna (s. 2 pkt I i s. 6-7 uzasadnienia zażalenia – pkt. V).

Żaląca przedstawiła argumenty mające w jej ocenie świadczyć o niekonstytucyjności art. 398¹ § 1 k.p.c. oraz wniosła o rozważenie możliwości przedstawienia Trybunałowi Konstytucyjnemu pytania prawnego co do zgodności z Konstytucją wymienionego przepisu.

Powodowie w odpowiedzi na zażalenie wnieśli o jego oddalenie i o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego, dzieląc argumenty Sądu odwoławczego o niedopuszczalności skargi kasacyjnej na zaskarżone nią postanowienie sądu drugiej instancji oddalające zażalenie. Zakwestionowali również zarzut pozwanej niekonstytucyjności art. 398¹ § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie, ponieważ Sąd Apelacyjny zasadnie uznał, że na mocy przepisu art. 398¹ § 1 k.p.c. niedopuszczalna jest skarga kasacyjna na postanowienie Sądu drugiej instancji oddalające zażalenie na postanowienie Sądu pierwszej instancji odrzucające apelację. Strona żaląca zgodziła się zresztą z uzasadnieniem zaskarżonego postanowienia, przy literalnej

li tylko ocenie wskazanego przepisu (s. 2 i 6-7 uzasadnienia zażalenia). Odrzucając skargę kasacyjną jako niedopuszczalną Sąd odwoławczy nie naruszył więc art. 398⁶ § 2 k.p.c., będącego podstawą wydania zaskarżonego postanowienia, co skutkowało koniecznością oddalenia zażalenia.

Natomiast zawarta w zażaleniu ocena strony żalącej co do niekonstytucyjności przepisu art. 398¹ § 1 k.p.c. nie uzasadnia uwzględnienia jej wniosku o przedstawienie przez Sąd Trybunałowi Konstytucyjnemu pytania prawnego. Z mocy art. 193 Konstytucji RP Sąd jest uprawniony przedstawić pytanie prawne Trybunałowi Konstytucyjnemu, jeżeli to Sąd, a nie strona poweźmie wątpliwości co do zgodności aktu normatywnego z Konstytucją. Ocena w tym przedmiocie jest więc suwerenną decyzją jurysdykcyjną orzekającego sądu (wyroki SN z dnia: 27 stycznia 2010 r., II CSK 370/09, niepubl.; 29 lutego 2008 r., II CSK 463/07, niepubl.).

W judykaturze konsekwentnie prezentowane jest stanowisko, że zgodnie z art. 176 ust. 1 Konstytucji RP postępowanie sądowe musi być co najmniej dwuinstancyjne, ale ograniczenie dopuszczalności skargi kasacyjnej nie jest sprzeczne ani z Konstytucją, ani z postanowieniami wiążących Polskę konwencji międzynarodowych (postanowienie SN z dnia 14 września 2004 r., III CZ 78/04, niepubl.). Ustawa zasadnicza gwarantuje dwuinstancyjne postępowanie, a więc po jego wyczerpaniu ograniczenia dopuszczalności skargi kasacyjnej mieszczą się w ramach konstytucyjnego modelu prawa do sądu (postanowienie SN z dnia 30 maja 2007 r., I CZ 43/07, niepubl.), przewidującego postępowanie odwoławcze.

Nie ma racji strona żaląca, że zaskarżone postanowienie naruszyło model dwuinstancyjnego postępowania i w ten sposób pozbawiło ją merytorycznego rozpoznania apelacji. Apelację strony pozwanej odrzucił Sąd I instancji, a ocenę tę podzielił Sąd odwoławczy oddalając zażalenie pozwanej. Dwuinstancyjny tok postępowania wymagany ustawą zasadniczą został więc zachowany i wyczerpany w zakresie oceny dopuszczalności apelacji, a ustawodawca nie uznał już za zasadne poddania tego orzeczenia sądu odwoławczego dalszej kontroli kasacyjnej. Okoliczność, że merytoryczna ocena zaskarżonego apelacją orzeczenia w istocie nie została dokonana jest rezultatem

uznania apelacji za niedopuszczalną i to z zachowaniem kontroli dwuinstancyjnej. Sąd drugiej instancji zobowiązany jest bowiem dokonywać merytorycznej kontroli zaskarżonych orzeczeń rozpoznając wniesiony środek zaskarżenia dopiero po uprzednim pozytywnym przesądzeniu, w razie potrzeby w toku dwuinstancyjnego postępowania, że wniesiony środek zaskarżenia jest dopuszczalny.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz na podstawie § 6 pkt 7 i § 13 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. 2013 r., poz. 461).